

**II Semester B.Com. Examination, May/June 2014
(Freshers + Repeaters Scheme) (2011-12 & Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Madhuravijayam, Grammar and Translation**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer either in **Sanskrit, Kannada or English.**
2) Answer Q. No. **V, VI and VII** in **Sanskrit only.**

I. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत ।

(2×12=24)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

Answer **any two** questions.

1) मधुरानगरस्य दुःस्थितिम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಮಧುರಾನಗರದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the pathetic condition of the city of Madhura.

2) मधुराविजये 'खड्गवर्णनम्' आश्रित्य प्रबन्धं लिखत ।

ಮಧುರಾವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಖಡ್ಗದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on "the description of the sword" based on Madhuravijayam.

3) महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत ।

ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the characteristics of a Mahakavya.

II. चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(4×5=20)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** slokas.

1) मधुरोपवनं निरीक्ष्य दूये

बहुशः खण्डितनालिकेरखण्डम् ।

परितो नृकरोटिकोटिहार-

प्रचलच्छूलपरम्यरापरीतम् ॥

- 2) सुवते न यथापुरं वसूनि
क्षितयो वर्वति पूर्ववन्न शक्रः ।
शमनोऽपि जनं नयत्यकाण्डे
विषयेऽस्मिन् यवनैर्हतावशिष्टम् ॥
- 3) प्रणयागतचोलपाण्ड्य लक्ष्मी -
श्रवणेन्दीवरमालिकायमानम् ।
विरचय्य पुरः कृपाणमेषा
पुनरप्याह पुरन्दराभमेनम् ॥
- 4) अधिसङ्गमस्य च प्रभावाद्
भविता ते न कदापि सत्त्वसादः ।
असितोमरचक्रचापमुख्यैः
द्विषदस्त्रैबपुषो न चाभिषङ्गः ॥
- 5) अविनीतिदवानलानुबन्धात्
अधिकोन्मीलदधर्मधर्मजातम् ।
निहताहितलोहिताम्बुवर्षैः
नृप ! निर्वापय तापमुर्वरायाः ॥
- 6) निशाचराः केचन कुञ्जराणां
कुम्भस्थलत्रिसृतास्रपूरम् ।
निष्ठ्यूतमुक्तामणयः सहर्षं
चुचूषुरूत्पुष्करनालदण्डैः ॥

III. त्रयाणां वाक्यानां ससन्दर्भं विवृणुत ।

(3×4=12)

ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any three** of the following sentences.

- 1) कुरूते राजपथः स्वकर्णशूलम् ।
- 2) यवनानां भवने यथा शुक्रेभ्यः ।
- 3) द्रमिडानां वदनानि वीक्ष्य दूये ।

- 4) दनुजानां विजयाय विश्वकर्मा ।
- 5) न कृतान्तोऽपि भवत्यलं किमन्यैः ।
- 6) पारिक्षितस्यैव मखानलेषु ।

IV. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following :

- 1) अग्रहाराः ।
- 2) कावेरी ।
- 3) देवकुलानि ।
- 4) ताम्रपर्णी ।

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

(5×1=5)

अ) पञ्चानां वाक्यानां दोषान् परिहरत ।

- 1) शिवः कैलासे अधिवसति ।
- 2) रामस्य सह लक्ष्मणः गच्छति ।
- 3) शालायाः परितः उद्यानम् अस्ति ।
- 4) अलं भयः ।
- 5) शिवं नमः ।
- 6) वेदाः प्रमाणाः ।

आ) त्रीणि पदानि उपयुज्य वाक्यं रचयत ।

(3×1=3)

- 1) पठित्वा ।
- 2) अस्ति ।
- 3) भविष्यति ।
- 4) राजा
- 5) वाल्मीकिः
- 6) गायति ।

इ) चतुर्णां समासानां एकैकं उदाहारणं लिखत ।

(4×1=4)

- 1) नञ्तत्पुरुषः ।
- 2) अव्ययीभावः ।
- 3) कर्मधारयः ।
- 4) द्विगुः ।
- 5) द्वन्द्वः ।
- 6) बहुव्रीहिः ।

ई) चतुर्णां व्याकरणरीत्या पदपरिचयं कुरुत ।

(4×1=4)

- 1) भुक्त्वा
- 2) धावितुम्
- 3) शतवती
- 4) आदाय
- 5) आनेतव्यम्
- 6) वदन्

VI. संस्कृतभाषया अनुवदन ।

(1×5=5)

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಇದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಕಾಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿತು. ಕೋಪದ ನೋಟದಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಕಾಗೆಯು ಭಸ್ಮವಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆಯು ಅವನನ್ನು ಅತಿ ಗವಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

In olden days there was a hermit of great austerity, who roamed about in the forest. One day, while he was sitting under the shade of a tree a crow dropped dirt upon him. He looked with an angry eye and the bird was immediately reduced to ashes. This event made him very vain of his power.

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×3=15)

चन्द्रवंशे पुरूखो नाम राजा आसीत् । एकदा असौ सूर्यवन्दनात् प्रतिनिवृत्तमानः “परित्रायतां परित्रायतां यः सुरपक्षपाती” इति शब्दम् अश्रौषीत् । आपन्नानुकम्पी पुरुरवः रथमारूह्य त्वरितमेव शब्दस्थानं जगाम । स तत्र मेनकद्यो अप्सरसो वीक्ष्य भयनिमित्तं पप्रच्छ । मेनका उवाच “महाराज, नः प्रियसखी उर्वशी केशिना दानवेन अपहृतवती” इति । ततः स राजा “हेमकूटशिखरे प्रतिपालयितव्योऽहं भवतीभिः । युष्माकं सखी प्रत्यानयिष्ये” इति ताः समाश्वस्य प्रस्थितः ।

प्रश्ना :

- 1) चन्द्रवंशस्य राजा कः ?
- 2) एकदा सः किमिति शब्दम् अश्रौषीत् ?
- 3) पुरुरवः कुत्र जगाम ?
- 4) मेनका किमुवाच ?
- 5) राजा किमिति समाश्वस्य प्रस्थितः ?